

Landbruksinfo fra Indre Østfold kommune uke 33/2024

Innhold i denne utgaven:

Om landbruksinfo fra Indre Østfold kommune	2
Brakerundersøkelse fra enhet landbruk i Indre Østfold kommune.....	2
Har du oversikt over miljøkravene som gjelder?	3
RMP-tilskudd - Aktuelle ordninger	7
Søknadsveiledning produksjonstilskudd og RMP-tilskudd	10
Husdyrgjødsel/avløpsslam – miljøkrav og forskrift om organisk gjødsel.....	10
Produsentnummer	11
Hvordan finner du erosjonsklassene på arealene dine?.....	11
Endring i markslag – jord, skog, innmarksbeite.....	12
Hønsehirse	12
SMIL-midler	12
Bekjempelse av rødhyll i skog	13
Skogfondsordningen	13
Selvplukk av solsikker.....	14
Smaken av Indre – høysesong!	14
Takk for maten!	14
Arrangementer/kurs/markvandring	15
Nyttig lesestoff/informasjon fra:.....	16

Du kan abonnere på Landbruksinfo ved å melde deg på [her](#) for å få tilsendt i e-post. Hvis du vil reservere tid med en av oss i enhet landbruk, så kan du enkelt gjøre det via [bookingfunksjonen](#).

[Indre Østfold kommune, Enhet Landbruk](#)

Tlf.: 69 68 10 00

E-post: landbruk@io.kommune.no

Postadresse.: Postboks 34, 1861 Trøgstad

Besøksadresse: Rådhusgata 22, 1830 Askim

Veterinærvakt Østfold Nord: Askim, Hobøl, Rakkestad, Skiptvet, Spydeberg: 69221090

Veterinærvakt Østfold Øst: Eidsberg, Marker, Rømskog, Trøgstad: 954 87 330

Viltvakt: 414 45 933

Om landbruksinfo fra Indre Østfold kommune

Vi i enhet landbruk/landbrukskontoret i Indre Østfold kommune sender med jevne mellomrom ut nyhetsbrev som vi har kalt Landbruksinfo. Innholdet i informasjonsskrivene gjenspeiler i stor grad temaer vi i enheten er involvert i i Indre Østfold kommune. Vår hovedmålgruppe er bønder (både heltids og deltids), skogbrukere og grunneiere, men i mange tilfeller er det også relevant stoff for deg som er innbygger, kårfolk, jeger, politiker, kommuneansatt eller bare generelt interessert i matproduksjon, skogbruk, natur, vilt og miljø. Vi forventer ikke at du leser alt, men at du tar med deg det som er relevant for deg. For deg som søker tilskudd er dette vår viktigste informasjonskanal, derfor forventer vi at du holder deg oppdatert på forutsetningene for å søke tilskudd.

Alle Landbruksinfo ligger på [kommunens hjemmeside](#). Du kan få Landbruksinfo også i app på mobilen, last ned innbyggerappen [Civis](#) og velg Landbruk som en av dine favoritter.

Dersom du vil motta Landbruksinfo på e-post kan du melde deg på her:

<https://skjema.io.kommune.no/skjema/IOK247/>

Dersom du ikke vil stå på mottakerlista vår lenger [kan du melde deg av her](#).

Finner du linker som ikke fungerer og andre feil setter vi pris på om du sier fra. Vi setter også pris på innspill til temaer, oppsett og forslag til endringer.

Kontaktperson for Landbruksinfo er [Marit Ness Kjeve](#).

I denne utgaven har vi gjort noen små endringer, etter innspill gjennom [brukerundersøkelsen](#):

- Ved å **trykke på overskriften i innholdsfortegnelsen** kommer du rett til teksten du vil lese.
- De to siste sidene vil være faste oversikter over relevante arrangementer/kurs og faglig oppdatering/nyttig lesestoff.

Advarsel: Denne utgaven av Landbruksinfo blir i overkant lang på grunn av ganske grundig gjennomgang av RMP-ordningene og miljøkrav. Vi gjentar, ta med deg det som er relevant for deg!

Brukerundersøkelse fra enhet landbruk i Indre Østfold kommune

Vi har fått inn mange svar og gode innspill på brukerundersøkelsen vår, men håper fortsatt på flere. Gjennom brukerundersøkelsen ønsker vi å vite hva du tenker om nyhetsbrevet vårt og hvordan vi kan bli bedre på å dele informasjon. I tillegg ønsker vi å høre hva du synes om informasjonsmøter og om vår tilgjengelighet. Vi håper du tar deg tid til å gi oss en tilbakemelding! Undersøkelsen er anonym, så ingen kan se hva du svarer.

Undersøkelsen finner du her: <https://forms.office.com/e/U6vY8pZQv7>

Svarfrist for undersøkelsen er 31. august 2024, men svar gjerne nå med en gang.

Har du oversikt over miljøkravene som gjelder?

Regionale miljøkrav som ble innført i 2023 gjelder **ALLE som driver jord i Indre Østfold kommune**. Bakgrunnen for om jordbruksarealene er i miljøkravsone 1 eller 2 er vannkvalitet og påvirkning i tiliggende vassdrag - hele vår kommune er i miljøkravsone 2. Det er et mål at alle vann og vassdrag skal ha god vannkvalitet: god økologisk tilstand - så nær naturtilstand som mulig. Miljøkravene og RMP-tilskudd er de to viktigste virkemidlene for å redusere avrenning fra jordbruksarealer. Det å følge miljøkravene er et av vilkårene for [produksjonstilskudd](#), jfr. forskrift om produksjonstilskudd §11.

For deg som driver jordbruk er det mye å holde styr på. Nedenfor vil vi prøve å forklare miljøkravene (i fet skrift) nærmere, sett i sammenheng med relevante RMP-tilskudd og definisjoner (kursiv):

[Forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, Oslo og Viken, §3, pkt. 1-6 - Lovdata:](#)

1. **Det skal aldri jordarbeides nærmere enn to meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp** – hverken om høsten eller om våren. Du kan direkteså rundt kummen.
2. **Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved jordarbeiding på arealet som drenerer til/heller mot dråget, skal drågene ha minst 6 meter permanent grasdekke**. Dersom du planlegger å jordarbeide (pløye/lett høstharve e.l.) på arealer som drenerer til/heller mot et dråg der det graver må du altså ha sådd gras i 6 meters bredde innen 1. juli (grasdekt vannvei). Grasdekket skal være flerårig, og fornyes sjeldnere enn hvert 3. år. Drågartet du finner hos NIBIO er ikke fasit for hvor kravene gjelder, kun veiledning. Du som bonde kjenner jordveien din best selv, og vet hvor det kan oppstå erosjon. Bruk den praktiske erfaringen du har ved vurdering av tiltak! Dersom du direktesår er det ingen spesielle krav til plantedekke i dråget.

Definisjon erosjonsutsatte dråg: Forsenkninger på fulldyrket mark der overflateavrenning gir tydelige erosjonsspor dersom arealet ikke har tilstrekkelig erosjonsbeskyttelse.

[RMP-tilskudd til grasdekte vannveier](#) (6 meter bredde, godt etablert): 35 kr/lm.

3. **Det skal være buffersone gjennom vinteren langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord**. Buffersonen kan bestå av naturlig vegetasjon, og dermed har du oppfylt kravet. Dersom det er mindre enn 8 meter naturlig vegetasjon mellom fulldyrket jord og vassdrag må du kompensere med gras eller stubb hvis du skal jordarbeide om høsten. Grasdekt kantsone skal sås innen 1. juli slik at den er godt etablert. Hovedregelen er 20 meter stubb/direktesådd eller 6 meter grasdekt kantsone, men du kan se [tabell i veileder om regionale miljøkrav, s. 9](#) for tilpasninger. Dersom du direktesår høstvekster er det ikke nødvendig å etablere kantsone, men det kan likevel være fornuftig med tanke på avstandskrav til vann for noen plantevernmidler, dessuten er grasdekt kantsone ganske godt betalt pr daa (3 333 kr/daa). NB: Om du høster og bruker/selger graset kan du også motta produksjonstilskudd på dette arealet, men om du bare slår det ned må du ta arealet ut av søknad om produksjonstilskudd.

Definisjon vassdrag: Fjord, innsjø, vann, dam, tjern, elv, foss, bekk med og uten årssikker vannføring.

Definisjon buffersone: Varig vegetasjon langs vassdrag (eng i omløp, busker eller trær), med minst 6 meters bredde, eller areal i stubb med minst 20 meters bredde. Buffersonen kommer i tillegg til kravet om 2 meter vegetasjonssone i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Relevante RMP-tilskudd:

- grasdekt kantsone i åker (6 m bredde, godt etablert): 20 kr/lm
- Ingen jordarbeiding om høsten: 110 kr/daa (erosjonsklasse 1 og 2) eller 200 kr/daa (erosjonsklasse 2 m/dråg, 3 og 4)
+ evt. ingen jordarbeiding på flomutsatt areal (der det er flomutsatt): 120 kr/daa
- Kantsone i eng: 20 kr/lm

4. **Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten. På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være 6 meter varig vegetasjon i tillegg til 2 meter vegetasjonssone.** Du vet selv hvilke arealer som er flomutsatt. Du kan direkte så høstkorn/høstoljevekster eller fangvekster på flomutsatt areal. Der flom fører til erosjon skal du ha sådd 6 meter grasdekt kantsone uansett om du skal jordarbeide eller ikke.

Definisjon flomutsatte arealer: Arealer som oversvømmes jevnlig, minst en gang hvert 10. år, i forbindelse med høy vannføring i vassdragene.

RMP-tilskudd for å ikke jordarbeide flomutsatt areal:

- Ingen jordarbeiding om høsten: 110 kr/daa (erosjonsklasse 1 og 2) eller 200 kr/daa (erosjonsklasse 2 m/dråg, 3 og 4)
+ ingen jordarbeiding på flomutsatt areal: 120 kr/daa
- Direktesådd høstkorn eller høstoljevekster: 210 kr/daa
- med gras: 205 kr/daa
- grasdekt kantsone i åker (6 m bredde, godt etablert): 20 kr/m

5. **Fulldyrka mark med stor eller svært stor erosjonsrisiko skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av miljøkrav 2, 3 og 4. For å sikre god etablering av høstvekster må de sås senest innen 20. september.** Altså, du kan lett høstharve til høstkorn/høstoljevekster (ikke fangvekster) selv om arealet er erosjonsutsatt, dersom kravene i pkt. 2, 3 og 4 er ivaretatt. Du kan direkte så høstkorn eller fangvekster over alt.

Definisjon lett høstharving: Det skal ikke harves dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester i overflaten.

Hvordan ser jeg om jeg har 30 % planterester i overflaten?

Bildet til venstre viser 30 % planterester på overflaten, som er minimumskravet til planterester. Bildet til høyre viser 15 % planterester på overflaten. Dette oppfyller ikke kravet til planterester.

Bildet til venstre viser 30 % planterester på overflaten. Bildet til høyre viser 15 % planterester på overflaten. Foto: Norsk Landbruksrådgiving

Relevante RMP-tilskudd:

- Ingen jordarbeiding om høsten: 110 kr/daa (erosjonsklasse 1 og 2) eller 200 kr/daa (erosjonsklasse 2 m/dråg, 3 og 4)
- Gras på erosjonsutsatt (e.kl. 2 m/dråg, 3 og 4) eller flomutsatt areal: 205 kr/daa
- Direktesådd høstkorn og høstoljevekster: 210 kr/daa
- Lett høstharving til høstkorn og høstoljevekster: 75 kr/daa
- Fangvekster: 185 kr/daa (korn) eller 305 kr/daa grønnsaker/potet evt. + 55 kr/daa for fangvekst med høy diversitet

6. **Minst 60 % av foretakets fulldyrkede areal skal overvintre med plantedekke tilsvarende stubb, gras, direktesådd fangvekst eller direktesådd høstkorn. Lett høstharving tillates likevel til høstkorn eller høstoljevekster. For å sikre god etablering av høstvekster må de sås senest innen 20. september. Arealer som båndlegges av krav 2, 3, 4 og 5 inngår i 60 % av foretakets fulldyrkede areal.** Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster (ikke fangvekster) tillates altså dersom det sås innen 20. september. I teorien kan du pløye 40 % av arealet ditt og lett høstharve til høstkorn på 60 % av arealet ditt. Forutsetter at krav 1, 2, 3, 4 og 5 er fulgt.

Definisjon lett høstharving: Det skal ikke harves dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester i overflaten.

Relevante RMP-tilskudd:

- Ingen jordarbeiding om høsten: 110 kr/daa (erosjonsklasse 1 og 2) eller 200 kr/daa (erosjonsklasse 2 m/dråg, 3 og 4)
- Direktesådd høstkorn og høstoljevekster: 210 kr/daa
- Lett høstharving til høstkorn: 75 kr/daa

NB: Du kan lett høstharve til fangvekster i erosjonsklasse 1 og 2, men da må du huske på at du ikke er berettiget stubbtilskudd. Det regnes også med i 40%en (pkt. 6)

NB2: Høsten starter etter siste innhøsting av veksten som er på arealet.

Dispensasjon fra krav 5 og 6?

Du kan søke om dispensasjon dersom det foreligger særlige tilfeller, forutsatt at det ikke strider mot annet regelverk. Søknad om dispensasjon sendes til kommunen, som forbereder og sender søknaden videre til Statsforvalteren som fatter vedtak. Dersom du får innvilget dispensasjon, gjelder denne for inntil ett år om gangen. Særlige tilfeller kan være:

- Økologisk drift der jordarbeiding er helt nødvendig for å bekjempe ugras
- Dyrking av såkorn
- Ekstraordinær nedmolding av husdyrgjødsel

Du kan søke dispensasjon her

I linken ovenfor kommer du til et elektronisk søknadsskjema. Fordelen med å bruke det er at vi får den informasjonen vi trenger med en gang, og kan raskt sende over til statsforvalteren som skal fatte vedtak. Det er også mulig å søke dispensasjon ved å sende e-post til post@io.kommune.no. Husk at søknaden skal være skriftlig og godt begrunnet! Vi behandler søknadene fortløpende og oversender til Statsforvalteren.

Spør oss!

Miljøkravene genererer mange spørsmål, tolkninger og problemstillinger – det skjønner vi godt! Derfor håper vi dere spør oss på landbrukskontoret om det er noe dere er usikre på, slik at dere er trygge på hva som gjelder og ikke. **Ring** innbyggertorget (69 68 10 00) og spør etter [Martin](#), [Marit](#) eller [Hilde](#). Vi svarer gjerne på spørsmål og problemstillinger!

I tillegg finner du [informasjon på hjemmesiden vår](#), og [veilederen til miljøkravene kan gi svar på mange spørsmål](#).

RMP-tilskudd - Aktuelle ordninger

RMP-tilskudd er aktuelt for alle som driver jordbruk og er berettiget produksjonstilskudd. Det er flere fallgruver å gå i når du skal søke, så vi anbefaler særlig deg som er førstegangssøker å sette seg godt inn i RMP-systemet. Ta kontakt med oss om du har spørsmål eller ønsker gjennomgang av søknaden din (det gjelder både nye og erfarne søkere).

Kontaktpersoner for spørsmål om RMP-tilskudd og -tiltak er i hovedsak [Martin Opsahl](#), [Hilde Riddervold Enger](#) og [Marit Ness Kjeve](#).

Det er flere aktuelle ordninger å søke på, derfor håper vi du leste veilederen godt i våres og leser den godt før du søker! Veilederen for søknadsomgangen 2024 finner du i to ulike formater:

- [Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket, Oslo og Viken 2024](#) (pdf)
- [Veileder-kart-app](#). (temakart som viser avgrensninger og prioriteringer, samt veiledning til miljøtiltakene du kan søke om tilskudd for)

Du finner mer utfyllende informasjon om RMP i [Ofte stilte spørsmål \(versjon 12. august 2024\)](#).

Søknadsprogrammet for RMP åpner 15. september, men det en del av ordningene det er relevant til å ta stilling til nå, både med hensyn til økonomi, vekstskifte og miljøkrav. Vi går derfor gjennom de mest aktuelle på de neste sidene. De oppgitte satsene er *foreløpige sats* hentet fra [RMP-veilederen 2024](#). Satsene er foreløpige fordi endelig sats avgjøres av hvor mange som søker på hvert tiltak. Det pleier imidlertid ikke være stort avvik mellom foreløpig og endelig sats.

§31 Fangvekster som underkultur og §32 Fangvekster sådd etter høsting:

Vi anbefaler sterkt at dere rådfører dere med NLR når det gjelder fangvekster, spesielt når det gjelder såtidspunkt, metode og frøblanding. Vilkår for RMP-tilskudd til fangvekster (begge ordningene slått sammen her):

- Fangveksten skal være sådd etter tidlig høsting (§32) eller i voksende kulturer (§31) av korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais. Spillkorn er ikke fangvekst.
- §32: Det er tillatt med grunn harving eller utjevning av såbed etter høsting, for å sikre god etablering av fangveksten.
  - Grunn harving er det samme som lett høstharving. Det vil si harving som ikke er dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester på overflaten. Hvis du harver til fangvekst, så må du huske på miljøkrav om 60 % som ikke jordarbeides om høsten og at det ikke er tillatt på arealer med stor (e.kl. 3) eller svært stor erosjonsrisiko (e.kl. 4). Du mister også mulighet til «stubbtilskuddet». Det er tillatt å rake halmen med halmstrigle. Det å føre såfrø ned i jorda med skål eller labb regnes ikke som harving.
- Fangveksten skal være godt etablert om høsten
  - Godt etablert = plantene har utviklet god rotstruktur og er godt synlige over jorda med et jevnt og tett plantedekke
- Fangveksten skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd
- Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler eller gjødsles om høsten
- Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret
- Ved dyrking av tidligvekster påfølgende år, skal arealet ikke jordarbeides før 1. november

Foreløpig sats (kr/daa)

- Hovedvekst korn/oljevekster/belgvekster/fôrmajs: 185 kr/daa
- Hovedvekst grønnsaker/potet: 305 kr/daa

Husk: Om du direktesår fangveksten, kan du i tillegg få tilskudd til «ingen jordarbeiding om høsten» (stubbtilskudd).

§ 33 Fangvekst med høy diversitet

Hvis du har sådd/sår en fangvekstblanding som består av minst 3 forskjellige plantefamilier, så kan du få 55 kr/daa i tillegg til ordinært fangveksttilskudd. En av sortene kan være korn (som er i grasfamilien), så må du ha vekster fra minst to andre plantefamilier i blandingen også. Du kan blande selv, men må kunne dokumentere hvilke sorter du har hatt i blandingen (kvittering på innkjøp eller annen dokumentasjon).

Foreløpig sats (kr/daa)

- I tillegg til fangvekst sådd som underkultur eller etter høsting: 55 kr/daa

§18 Ingen jordarbeiding om høsten (stubb):

På de arealene du setter igjen i stubb (korn, oljevekster, belgvekster, mais, frøeng siste høstingsår, grønngjødsling eller grønnfôrvekster), kan du få tilskudd innenfor §18 «Ingen jordarbeiding om høsten». Det gjelder dessverre ikke arealer i eng, grasgjenlegg og radkulturer. Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars etter søknadsåret, og halmen på disse arealene skal ikke brennes.

[Kartlaget «Tilskuddskart – ingen jordarbeiding» i Gårdskart](#) og i kartløsningen til søknaden, viser hvilke arealer som er i de ulike erosjonsrisikoklassene du kan få tilskudd for.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Erosjonsklasse 1, 2 og 1 med dråg: 110 kr/daa
- Erosjonsklasse 2 med dråg, 3 og 4: 200 kr/daa

§ 19 Gras på arealer utsatt for flom og erosjon

Har du godt etablert gras på arealer i erosjonsrisikoklasse 2 med dråg, 3 og 4 eller på arealer som er flomutsatt? Da kan du søke RMP-tilskudd til det dersom du ikke jordarbeider det om høsten. Graset kan være sådd som gjenlegg (som ikke er berettiget stubbtilskudd).

Med «godt etablert» menes det at plantene har utviklet god rotstruktur og et jevnt og tett plantedekke. Flerårige vekster er planter som kan leve i flere år. Vekstene bør fortrinnsvis overleve vinteren og gi god beskyttelse hele året. Arealene bør fornyes sjeldnere enn hvert 3. år.

Flomutsatt areal er arealer som oversvømmes jevnlig, minst én gang hvert 10. år i forbindelse med høy vannføring i vassdragene. Arealer som oversvømmes på grunn av oppsamling av regnvann eller smeltevann på overflaten/bakken er ikke definert som flomutsatt areal.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Gras på erosjonsutsatt eller flomutsatt areal: 205 kr/daa

§ 20 Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer

Dersom du lar åkeren overvintre i stubb på arealer som er flomutsatt kan du få tilskudd i tillegg til «ingen jordarbeiding om høsten» (stubbtilskudd).

Flomutsatt areal er arealer som oversvømmes jevnlig, minst én gang hvert 10. år, i forbindelse med høy vannføring i vassdragene. Arealer som oversvømmes på grunn av oppsamling av regnvann eller smeltevann på overflaten/bakken er ikke definert som flomutsatt areal.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Stubb på flomutsatt areal: 120 kr/daa (husk «ingen jordarbeiding om høsten» i tillegg)

§ 21 Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

Dersom du direktesår høstkorn/høstoljevekster eller lett høstharver til høstkorn/høstoljevekster kan du søke tilskudd under ordningen «direktesådd...», for her er det to tiltaksklasser:

- Lett harving etterfulgt av såing: 75 kr/daa
- Direktesådd høstvekster: 210 kr/daa

Lett harving er det samme som lett høstharving, altså harving som ikke er dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester på overflaten. Bruk av direktesåmaskin som utfører jordarbeiding betraktes som lett harving etterfulgt av såing.

Direktesådd innebærer at du, utover å føre frø og eventuell gjødsel ned i jorda, ikke kan bruke forutgående og/eller påmontert jordarbeidingsutstyr (tinder eller lignende).

§34 Bruk av egenprodusert kompost

Har du produsert kompost i år, og den er godt omdannet – uten synlige rester av råvaren, har sjokoladebrun farge og lukter friskt som skogsjord? Dersom du har spredd kompost, maks 0,5-1,5 tonn pr daa innen 1. september, og har beskrivelse av komposteringsmetode, temperaturlogg med temperatur over 55°C i mer enn tre dager, dokumentasjon på opphavsmateriale, råvaredokument, tilførselsdato, spredeareal og kompostmengde spredd pr daa, samt inkludert det i gjødslingsplanen din? DA kan du søke tilskudd til bruk av egenprodusert kompost. Talle som ikke har vært gjennom en komposteringsprosess er ikke tilskuddsberettiget.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Bruk av egenprodusert kompost: 350 kr/daa

§ 35 Klimarådgiving

Klimarådgiving er rådgiving som i størst mulig grad tar for seg en helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak av klimagasser fra alle gårdens produksjoner. Klimatiltakene omfatter ikke bare tilskuddsberettigede tiltak, men også generell optimering av drifta som for eksempel redusert dieselforbruk eller redusert kalvedødelighet.

Tilskuddet skal legge til rette for at bonden får rådgiving om gårdens klimaavtrykk og behovet for klimatilpasning. Tilskuddet skal bidra til økt kunnskap om klimagassutslipp, karbonbinding og klimatilpasning, med mål om at bonden gjennomfører klimatiltak i jordbruksdriften.

Vilkår:

- Klimarådgivingen er gjennomført i en søknadsperiode, fra 15. oktober forrige år til 15. oktober i søknadsåret
- Tiltaksplan for utført rådgiving må vedlegges søknaden
- Tiltaksplanen skal være underskrevet av rådgiver
- Behov for klimatilpasning skal også inngå i rådgivingen
- Tilbydere av klimarådgiving skal være godkjent av Landbruksdirektoratet
- Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgiving i flere søknadsperioder, skal det utarbeides ny tiltaksplan som redegjør for gjennomførte tiltak fra forrige tiltaksplan
- Tilskuddet kan kun utmåles for én gjennomført rådgiving per søknadsomgang.

Foreløpig sats (kr/stk)

- En-til-en rådgiving: 6000 kr/stk
- To-til-en rådgiving: 8000 kr/stk
- Grupperådgiving: 2000 kr/stk

Søknadsveiledning produksjonstilskudd og RMP-tilskudd

I forkant av søknadsfrist for [produksjonstilskudd](#) (åpner 1.10.) og [RMP-tilskudd](#) (åpner 15.9.), som er **tirsdag 15. oktober** for begge ordninger, vil vi også i år tilby veiledning/gjennomgang av søknader. Vi stasjonerer oss rundt i kommunen denne perioden - i hovedsak fordeler vi oss som følger: [Martin](#) i Askim, [Hilde](#) og [Finn](#) i Mysen, [May](#) i Spydeberg og [Marit](#) i Trøgstad. For å unngå venting for dere og for at vi skal kunne forberede oss, så legger vi opp [booking](#) via elektronisk bookingsystem, e-post eller telefon.

Husdyrgjødsel/avløpslam – miljøkrav og forskrift om organisk gjødsel

[Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav - Del III. Bestemmelser om lagring og bruk](#)

Husdyrgjødsel og avløpslam kan kun spres på åpen åker i perioden 15. februar til **1. november**, og ikke på snødekket eller frossen mark. Husdyrgjødsel spredd på åpen åker skal moldes ned straks og **senest 18 timer etter spredning**. Ved spredning av husdyrgjødsel i nærheten av boliger skal det tas rimelig hensyn til luktulempere og ulemper som følge av partikkelspredning.

Spredning uten nedmolding/nedfelling på eng og annen grøde bør gjøres så tidlig i vekstsesongen at det er mulighet for betydelig gjenvækst som høstes eller beites, og skal gjøres senest innen **1. september**.

Regionale miljøkrav gir begrensninger på hvor du kan spre, siden det ikke tillates jordarbeiding (kun letthøstharving til høstkorn) på arealer med stor og svært stor erosjonsrisiko.

Dispensasjonsmuligheter:

- [Miljøkrav](#) – ekstraordinær nedmolding av husdyrgjødsel er nevnt som eksempel på særlig tilfelle
- [Spredetidspunkt](#) - Kommunen kan etter søknad tillate en senere frist for spredning uten nedmolding/nedfelling enn 1. september, men ikke senere enn 1. oktober.

Produsentnummer

For å levere til for eksempel kornmottak eller slakteri, så trenger du produsentnummer. Er du ny produsent må du først ta kontakt med landbrukskontoret med følgende informasjon:

- Gårds- og bruksnummer på eiendommen du skal drive
- Organisasjonsnummeret ditt
- Dato for overtakelse
- Produsentnummer eller organisasjonsnummer til den du tar over etter

Vi i kommunen knytter foretak og landbrukseiendom sammen slik at foretaket ditt får registrert driftssenter i Landbruksregisteret. Deretter blir produsentnummeret ditt generert og tilgjengelig i systemene hos Landbrukets Dataflyt SA. Du finner produsentnummeret ditt ved å søke på organisasjonsnummer her: <https://produsentnummer.prodreg.no/>

Er du hobbyprodusent og trenger produsentnummer? Da trenger vi:

Navn, adresse, telefonnummer, e-postadresse og organisasjonsnummer (hvis du har).

Du vil i ettertid bli oppringt for å registrere ditt personnummer.

Hvordan finner du erosjonsklassene på arealene dine?

- Gå inn på [gårdskart](#).
- Søk opp gården(e) ved å taste inn gårds- og bruksnummer i søkefeltet.
  1. Velg erosjonsrisiko for å se erosjonsklassene kun på eiendommen du har valgt
  2. Under «andre kartlag» kan du velge erosjonsrisiko for å se hvordan det ser ut på arealene rundt deg.
  3. Kartlaget for drågerosjon viser hvor det potensielt kan grave/erodere, ikke hvor det faktisk graver.
- Du kan legge til eiendommer ved å trykke på ikonet med plusstegn:

- For å tegne og måle kan du trykke på ikonet med linjal og blyant.

De to mørkeste lillafargene viser erosjonsklasse 3 (stor erosjonsrisiko) og 4 (svært stor erosjonsrisiko), og her er det altså ikke tillatt å jordarbeide om høsten annet enn lett høstharving til høstvekster.

Liten erosjonsrisiko	1	Middels erosjonsrisiko	2	Stor erosjonsrisiko	3	Svært stor erosjonsrisiko	4
----------------------	---	------------------------	---	---------------------	---	---------------------------	---

○ Arealtype myr ⓘ

● Erosjonsrisiko - flateerosjon ⓘ 1

○ Jordressurs ⓘ

○ Helling jordbruksareal ⓘ

○ Gårdskart uten tema ⓘ

Endring AR5:

○ okt. 2022 - nå ⓘ

○ okt. 2021 - okt. 2022 ⓘ

○ okt. 2020 - okt. 2021 ⓘ

Gårds- og bruksnummer ⓘ

Driftssenter landbrukseiendom ⓘ

Alle driftssentre ⓘ

Bakgrunnskart >

Andre kartlag v

ØK markslag ⓘ

ØK 1. utgave ⓘ

Markslag (AR5) 7 klasser ⓘ

Markslag (AR5) 13 klasser ⓘ

Arealtype myr ⓘ

Erosjonsrisiko - flateerosjon ⓘ 2

Drågerosjon ⓘ

Endring i markslag – jord, skog, innmarksbeite

NIBIOs markslagskart er vår fasit for utbetaling av tilskudd, derfor er det viktig at kartene er oppdaterte og stemmer overens med terrenget. Det er også disse arealtallene du bør ha med i f.eks. gjødslingsplan og jordleiekontrakter. Se på kartet og arealtallene nå, slik at vi rekker å rette opp eventuelle feil innen høstens søknadsomgang. Har du innspill til opprettinger i kart kan du sende e-post, helst med kartutsnitt, til landbruk@io.kommune.no innen 15. august. Se gårdskart her: <https://gardskart.nibio.no>

Du kan søke opp flere eiendommer i samme søk. Bruk **flyfoto** (velges under Bakgrunnskart) når du skal sjekke hva som er registrert som jordbruksareal. Merk at kommunen er flyfotografert i april 2024, så velg bildeserien som heter Østfold MOF 2024 hvis det kommer opp som et valg.

Definisjoner:

- **Fulldyrka jord:** Jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløedybde, og kan benyttes til åkervekster eller til eng, og som kan fornyes ved pløying.
- **Overflatedyrka jord:** Jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata, slik at maskinell høsting er mulig.
- **Innmarksbeite:** Jordbruksareal som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekket av kulturgras eller beitetålede urter
- **Jordbruksareal:** Samlebetegnelse for arealtypene fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite.

Det fulldyrka arealet som er registrert kan omfatte det du oppfatter som innmarksbeite/ravine. Det er ikke feil, men gjør at du må være bevisst når du fyller inn areal i søknad om produksjonstilskudd og RMP, slik at du bare søker tilskudd til areal du faktisk bruker.

Høsehirse

Her er gode råd til deg som har høsehirse i åkeren, og til deg som er bekymret:

- [Funnet høsehirse for første gang?](#) – artikkel fra NLR
- [Høsehirse på nye steder - hva gjør vi nå?](#) – artikkel fra NLR
- [Ugrasbekjemping i potet](#) – artikkel fra NLR
- [Høsehirse](#) – video med NLR-rådgiver Sigurd Enger

SMIL-midler

Hydrotekniske tiltak kan få 50 % tilskudd. Dersom dere er flere som går sammen for et hydroteknisk tiltak, altså fellestiltak, kan vi innvilge 70% tiltak. Det lønner seg altså å tenke utover egen drift. Det er lurt å ha en god plan for tiltakene – planleggingskostnader kan bli dekket inntil 100 %. Her kan for eksempel Norsk Landbruksrådgiving bidra.

- [For andre muligheter til SMIL-tilskudd og mer informasjon kan du sjekke hjemmesiden vår.](#)
- [Søknad sendes elektronisk via Landbruksdirektoratet. Ta kontakt om du trenger hjelp.](#)

Bekjempelse av rødhyll i skog

Rødhyll (*Sambucus racemosa*) er en uønsket fremmedart i skogbruket, og som er et stort problem for skogforyngelsen i store deler av landet. Det er en fordel å følge opp foryngelsesfelt fra start slik at du får overtaket på rødhyllen i stedet for at den tar over plantefeltet og reduserer/hemmer veksten på trærne du planter. Gode råd for tiltak finner du hos Skogkurs og i plantevernleksikonet:

- [Informasjon fra Plantevernleksikonet.no](#)
- [Faktaark fra Skogkurs](#)

8 generelle prinsipper for integrert plantevern, tilpasset foryngelsesfelt i skog ([NIBIO](#)):

1. Forebygging av skadegjørere bør foregå eller støttes av alternative metoder. God skogskjøtsel og forhold som legger til rette for rask etablering av ny skog etter avvirkning bidrar til dette.
2. Sjekk foryngelsesfeltene. Dette sikrer at problemer oppdages og at riktige tiltak kan settes inn så tidlig og effektivt som mulig.
3. Resultatene fra overvåkingen brukes til å bestemme eventuelle planteverntiltak.
4. Velg ikke-kjemiske metoder når de er tilstrekkelige effektive.
5. Velg de beste og mest skånsomme plantevernmidlene med hensyn på miljø og helse. I foryngelsesfelt i skog er det lite å velge mellom.
6. Tilpass dosen av plantevernmiddel etter behovet. Ved sprøyting på tilplantede felt må også granas toleranse taes hensyn til.
7. Motvirk utvikling av resistens. Med de preparater og metoder som brukes til vegetasjonskontroll i skog i dag, er resistens ikke aktuelt.
8. Kontroller hvor godt planteverntiltakene har virket.

Skogfondsordningen

[Skogfondet](#) består av midler som skogeierne plikter å sette av ved alt salg av tømmer og biobrensel. Formålet med ordningen er å sikre finansiering av en bærekraftig forvaltning av skogressursene. Skogfondet skal gi skogeieren et bedre grunnlag for langsiktige investeringer, samt sikre viktige miljøverdier i den skogen som virket kommer fra, eller i annen skog som skogeieren har. Avsetning av skogfond er hjemlet i skogloven. Hver skogeiendom har egen fondskonto, og midlene er knyttet til skogeiendommen.

Skogfond kan brukes til

- skogkulturtiltak, som planting og ungskogpleie
- nybygging og ombygging av skogsbilveier, samt ombygging av velteplasser
- nedlikehold av skogsbilveier og velteplasser
- miljøtiltak, som pleie av kantsoner i skog
- skogbruksplanlegging
- bioenergianlegg og –utstyr for varmeleveranse
- forsikring av skog
- kursavgift og kursmateriell for kurs knyttet til skogens drift
- oppmerking av eiendomsgrenser i forbindelse med jordskifte

Når du bruker penger fra skogfondet til investering i skogen, er det kun 15 % av beløpet som blir beskattet. Utbetaling av skogfondsmidler gjøres ved at du registrerer tiltaket i [Altinn](#) (evt. kontakter kommunen). Du må dokumentere utgiftene **og legge inn kart over området du har gjort tiltak (nytt)**. Skogfondssaldoen din kan du også sjekke selv via [Altinn](#).

[Retningslinjer for tilskudd til skogkultur i Indre Østfold finner du på hjemmesiden vår.](#)

Selvplukk av solsikker

Langs flere jorder i Østfold har bønder også i år sådd solsikker til inntekt for Røde Kors sitt arbeid i Ukraina.

Østfold bondelag og flere bønder inviterer til at du kan komme og plukke og gi ditt bidrag. For at du skal være sikker på hvilke solsikker som er «lov å plukke» se etter plakaten til høyre. Nedenfor finner du oversikt over hvor du kan plukke i Indre Østfold kommune:

Indre Østfold - Askim

- 🌻 Langs Trippestadveien 50
  - 🌻 Langs Trøgstadveien (gårdsvei) - [kartkoordinat](#)
  - 🌻 Langs Trøgstadveien - [kartkoordinat](#)
- [Lista oppdateres på Østfold bondelags side fortløpende utover i sesongen.](#)

I tillegg til Østfold bondelags kampanje er det flere som har solsikkesalg i egen regi, og andre som har solsikker som ikke skal plukkes. Sjekk merking på hvert enkelt sted!

Smaken av Indre – høysesong!

Nå som det er sesong for både bær, grønnsaker, poteter, kjøtt, frukt og blomster, så passer det å vise fram [Smaken av Indre](#) igjen. Her finner du oversikt over mange av de lokale produsentene våre, og vi håper at dere er flinke til å handle, til både eget bruk og til å gi bort i gaver. Som dere ser av oversikten, er det mange spennende gårdsbutikker å handle hos.

Vi håper du blir inspirert – og blir med å spre [Smaken av Indre](#)!

Takk for maten!

Indre Østfold er Norges største jordbrukskommune og største kornkommune! Selv om vi ikke har høyest gjennomsnittsavling (kg/daa), så er vi den kommunen i landet med desidert størst kornareal og dermed størst kornproduksjon totalt (ifølge SSB).

Nå er vi straks midt inne i den travleste perioden på jordene – det skal høstes, sås, tørkes, lesses, fraktes, flyttes, handles, jordarbeides, repareres osv. Alt er væravhengig, så det kan bli kjøring til alle døgnets tider. Travle tider på jordene fører også til økt trafikk på veiene. Vi oppfordrer alle til å være tålmodige og til å vise hensyn i trafikken.

I matproduksjonen er det mange som er involvert for å få logistikken til å gå opp, enten det er med barnevakter, dyrestell, tørking, transport, pressing, høsting eller matpakker.

Takk til alle dere som er med på laget, og takk for maten!

Plukk en solsikke!

Her kan du plukke solsikker til inntekt for Røde kors sitt arbeid i Ukraina

Vipps 10 kr for en solsikke til 802518

Pengene går uavkortet til Røde kors sitt arbeid i Ukraina

Bli med å spre flotte solsikkebilder på sosiale medier! Tagg gjerne @ostfoldbondelag eller bruk #solsikkebonden i dine bilder

Arrangementer/kurs/markvandring

Her finner du oversikt over relevante arrangementer.

Indre Østfold kommune:

- Markedsdager høsten 2024 er bl.a.:
  - [Bygdas dag i Mysen lørdag 7.september](#)
  - [Høstmarked i Spydeberg lørdag 14. september](#)
  - [Bønder i By'n 2024 Askim lørdag 21. september](#)
- Kalender

Indre Østfold Næringsutvikling

- Kurs
- Arrangementer

NIBIO – Norsk institutt for bioøkonomi

- Kalender

NLR - Norsk Landbruksrådgiving:

- Webinar: Fangdammer - effektive oppsamlere av jord og næringsstoffer, 20.8.
- HMS i landbruket - teamkurs 24.9.
- Kontrolldag brannslukningsapparat, Hvam 9.10.
- Autorisasjon plantevern – grunnkurs Østfold/Akershus/Glåmdal, teams fra 15.10.
- Autorisasjon plantevern – fornying Østfold/Akershus/Glåmdal, teams fra 17.10.
- HMS i landbruket, Hvam 4.11.
- Kontrolldag brannslukningsapparat, Hvam 6.11.
- Fagdag om klimatiltak i grønnsaksproduksjon og lagring av grønnsaker, Huggenes 7.11.
- HMS i landbruket, Teams, 14.11.
- HMS i landbruket, Teams, 20.11.
- Kalender for kurs, markdager og fagmøter i regi av NLR Østlandet
- Kalender for kurs og fagmøter i regi av NLR

Agropub - Nettside for økologisk landbruk

- Arrangementskalender

Kompetansenettverket for lokalmat

- Kurs i norsk og internasjonal spekematproduksjon, 28.8.
- Nettkurs i farse- og pølseproduksjon, 2.9.
- Hev deig til nye høyder - hvordan lykkes med ulike heveteknikker, 3.-4.9.
- Vilt - edel råvare, lite utnyttet!?, 3.9.
- Kurs om bruk av geitemelk i ost- og yoghurtproduksjon, 10.-11.9.
- Nettkurs i nedskjæring og egenskaper til enkeltmuskler i storfe og andre dyreslag, 1.11.

Østfold bondelag

- Kommende aktiviteter

Skogkurs.no - skogbrukets fellesorgan for kompetanseformidling

- Kursoversikt

Viken Skog – Skogeierlag i Indre Østfold: Smaalenene og Indre Østfold og omegn

- Nettkurs

Glommen Mjøsen skog

- Arrangementer

Nortømmer/Norskog

- Lukket hogst: Ny kursrunde, 16.-26.9.

Nyttig lesestoff/informasjon fra:

Indre Østfold kommune:

- Følg Indre Østfold kommune via innbyggerappen Civis
- Tilskuddsordninger, vilkår og satser 2024 - skogbruk
- SMIL-midler Indre Østfold kommune
- Smaken av Indre - oppdag lokalmat i Indre Østfold!
- Reserver tid med saksbehandler landbruk

Landbruksdirektoratet

- Nyhetsrom
- Samleside om landbruk, miljø og klima
- Ny bonde?
- Ny skogeier?

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Akershus og Oslo

- Fagskole frukt og bær starter opp til høsten
- Kart, fakta og statistikk
- Redusert omdisponering av dyrka jord i 2023 for Østfold, Buskerud, Akershus og Oslo

NIBIO – Norsk institutt for bioøkonomi

- Hva vil konsekvensen av nye kostråd være for norsk jordbruk og matsikkerhet?
- Bioest av marine råstoffer: muligheter og utfordringer
- EUs grønne giv og skogen

NLR - Norsk Landbruksrådgiving:

- Vær våken når du skriv avtale om levering av gjødsel til biogassanlegg
- Hønehirse på nye steder - hva gjør vi nå?
- Høstgjenlegg
- Vitaminer og mineraler i grovfôr
- Ekstremvær i 2023
- Plantevernjournal og plantevernplaner – mal oppdatert

Agropub - Nettside for økologisk landbruk

- Skogshage - hvorfor, hvor og hvordan?

Klima Østfold

- Alt fra Klimalåven på Markens Grøde – flere gode fagpresentasjoner

Skogkurs.no - skogbrukets fellesorgan for kompetanseformidling

- Precilience – Precision climate resilience
- Det viktige veivedlikeholdet
- Nettkurs i forvaltning av kantsoner

Viken Skog

- Hvordan registreres livsmiljøer i skogen?
- Skogeier Lindsverk: – Det gir en glede å se at skogen blir brukt!

Glommen Mjøsen skog

- Tømmermarkedet: Betydelig prisøkning fra 1. august
- Dårlig sommervær begrenser barkbiller

Nortømmer

- Hvordan vil EU påvirke skogen i Norge?